

**Franslei 15
Kapellen**

Nota Archeologisch Vooronderzoek
Programma van Maatregelen
Archeologisch booronderzoek -2018B82
Proefsleuvenonderzoek – 2018C62

Eke
2018

Colofon

Opdrachtgever:

Titel: Franselei 15, Kapellen
Nota archeologisch booronderzoek en proefsleuvenonderzoek
Programma van maatregelen - 2018B82 – 2018C62

Status: definitief

Datum: 3 april 2018

Auteur: Nathalie Baeyens

Projectbegeleiding: Caroline Ryssaert

Kaartvervaardiging: Bram Vermeulen

Terreinwerk: Nathalie Baeyens, Hannes Van Crombrugge

Projectcode: 2018B82 – 2018C62

Raaproject: KAFR02

Erkend archeoloog: RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

Bewaarplaats documentatie: RAAP België,
Begoniastraat 13
9810 Eke

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BVBA
Begoniastraat 13
9810 Eke
telefoon: 09/311 56 20 - 0498/44 16 99
E-mail: raap@raap.be

© RAAP België bvba, 2018

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Gemotiveerd advies

In opdracht van het architectenbureau Themenos, heeft Raap België een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd voor het verkrijgen van een stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen van een nieuwe eengezinswoning aan de Franselei 15 te Kapellen. Dit archeologisch vooronderzoek viel uiteen in twee luiken: een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem en een onderzoek met ingreep in de bodem.

Het onderzoek waarbij geen bodemingrepen plaatsvonden bestond uit een uitgebreid bureauonderzoek en een landschappelijk booronderzoek. Uit het bureauonderzoek bleek het plangebied een vrij hoge archeologische verwachting te kennen voor vindplaatsen van jager-verzamelaars en sporensites uit jongere historische perioden. De gunstige ligging van het plangebied en de vrijwel intacte bodem lagen aan de basis voor dit verwachtingsmodel. Het was echter onmogelijk om een gefundeerde uitspraak te doen over de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Er kon niet met zekerheid worden bepaald dat archeologische sporen zouden aangetroffen worden. Daarom was verder onderzoek noodzakelijk.

Er werd geadviseerd om een deel van het plangebied te onderzoeken door middel van archeologische boringen. Dit ten einde een beter inzicht te krijgen in de aanwezigheid van vindplaatsen van jager-verzamelaars. Gezien de beperkte oppervlakte van de geplande ingrepen werd er meteen geboord op een grid van 5 x 6m. Het uiterste noorden en zuiden van het plangebied werden niet geselecteerd voor het archeologisch booronderzoek gezien het landschappelijk booronderzoek reeds een verstoring van de top lagen had vastgesteld. Indien noodzakelijk werden er ook proefputten in functie van steentijdonderzoek voorzien. Indien de resultaten van het archeologisch booronderzoek negatief bleken te zijn diende het plangebied onderzocht worden door middel van proefsleuven. Het proefsleuvenonderzoek had als doel potentiële archeologische resten vast te stellen.

Aan gezien een groot deel van het plangebied nog bebouwd en bebost was diende dit vervolgonderzoek uitgevoerd te worden na het kappen van alle hoog- en laagstammige begroeiing en het slopen van de voormalige woning, met andere woorden in uitgesteld traject.

Na het rooien van de bebouwing en het slopen van de woning werd er overgegaan tot het vooronderzoek met ingreep in de bodem. het archeologisch booronderzoek vondplaats op 16/02/2018 door Jelle De Mulder (archeoloog) onder leiding van Floris Philipsen (aardkundige). In totaal werden er 19 archeologische boringen uitgevoerd met een edelmanboor van 12cm. Vervolgens werden de relevante lagen bemonsterd volgens de voorschriften uit het programma van maatregelen. Deze monsters werden uitgezeefd over een maaswijdte van 2 x 2mm. Na het drogen van het residu werden de monsters handmatig en met het blote oog uitgezocht op de aanwezigheid van zowel directe als indirecte archeologische indicatoren. Het archeologisch booronderzoek bracht echter geen vindplaatsen van jager-verzamelaars aan het licht.

Gezien het negatieve resultaat van het archeologisch booronderzoek is er op 22/03/2016 overgegaan tot het proefsleuven onderzoek. In totaal werden er 5 proefsleuven uitgegraven, goed voor 228.31m²

of 16.89% van de geplande bodemingreep. De werken werden uitgevoerd door Nathalie Baeyens (projectleider) en Hannes Van Crombrugge (Archeoloog).

Met uitzondering van enkele (sub)recente bosbouw- of tuibouwsporen in het noorden van het plangebied werden er geen archeologisch relevante sporen aangetroffen. Het proefsleuvenonderzoek leverde met andere woorden geen resultaten op die een verder onderzoek kunnen verantwoorden. Daarom kan er een gefundeerde uitspraak gedaan worden omtrent de afwezigheid van archeologisch erfgoed en wordt er geen verder onderzoek aanbevolen.

1.1 De aan-/afwezigheid van een archeologische site

De aan- of afwezigheid van een archeologische site kon niet bevestigd worden door het bureauonderzoek en het landschappelijk booronderzoek dat in een voorafgaande fase werd uitgevoerd. Door middel van het archeologisch booronderzoek en het proefsleuvenonderzoek kon er wél een gefundeerde uitspraak gedaan worden omtrent de af- of aanwezigheid van een archeologische site.

Zoals eerder vermeld kwamen er noch bij het archeologisch booronderzoek, noch bij het proefsleuven onderzoek indicatoren voor een archeologische site aan het licht.

In het kader van het archeologisch booronderzoek werden volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- *Zijn er bijkomende elementen aan het licht gekomen omtrent de ouderdom en eventuele fasering van de archeologische vindplaats? Is er genoeg materiaal opgeboord om uitsluitsel te geven over datering van de site?*

Er werden geen indicatoren aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van vindplaatsen van jager-verzamelaars en ouderdomsbepaling of fasering van een archeologische site mogelijk.

- *Leverden de boringen het gewenste resultaat? Zijn er duidelijk bodemprofielen aanwezig die genoeg informatie bieden en kan op basis van de boringen de beste locatie voor de sleuf worden bepaald? In welke zin dient de onderzoekstrategie m.b.t. de proefsleuf en de proefputten in functie van steentijd artefactensites bijgesteld te worden.*

Door het ontbreken aan opgeboord materiaal kan er een gefundeerde uitspraak gedaan worden over de aan- of afwezigheid van vindplaatsen van jager-verzamelaars. In dat opzicht leverde het archeologisch booronderzoek het gewenste resultaat. Bovendien leverde de boringen bijkomende informatie over de bodemopbouw binnen het plangebied. Gezien het negatieve resultaat van de boringen diende er geen proefputten in functie van steentijdonderzoek uitgevoerd te worden. Ook het vooropgestelde proefsleuven plan diende niet aangepast te worden.

- *In hoeverre komen de onderzoeksresultaten uit het verkennend archeologisch booronderzoek overeen met de resultaten van dit onderzoek?*

Deze vraag is niet van toepassing aangezien er meteen in gestart met een grid van 5 x 6m.

In het Kader van het proefsleuven onderzoek werden volgende onderzoeksvragen beantwoord.

- *Zijn er archeologische sporen en/of relictten aanwezig en wat is de bewaringsgraad van de sporen en hoe diep zijn deze bewaard?*

Van de 8 bodemsporen bleken 2 sporen natuurlijk van aard en 6 (sub)recent. Deze laatste tekende zich scherp af in de moederbodem en bleken tot 15 à 20cm onder het archeologisch niveau bewaard. Het archeologisch niveau, zijde de top van de c-horizont, varieerde zeer sterk. IN het noorden bevond het archeologisch niveau zich een 50-tal centimeter onder het huidige maaiveld. centraal en in het westen van het plangebied varieerde dit tussen de 80 en de 90cm.

- *Wat is de aard van de sporen en uit welke periode dateren ze?*

De 6 antropogene bodemsporen zijn vermoedelijk afkomstig van tuin- of bosbouwactiviteiten. Deze zouden kunnen dateren uit de 17de of 18de eeuw maar een jongere datering is niet uitgesloten.

- *Hoe vallen de resultaten samen met de archeologische en historische kennis uit dit gebied?*

Er zijn relatief weinig archeologische gegevens gekend voor deze regio. Dit is echter te wijten aan het weinige archeologische onderzoek in de regio. Ook over de historiek van Kapellen is er vrij weinig gekend. Wel is geweten dat de regio van de Kempen gedurende de middeleeuwen ontgonnen is geweest en later, ronde de 17de en 18de eeuw. De bosbouwsporen kunnen mogelijks gelinkt worden aan deze herbebossing maar gezien het gebrek aan dateerbaar vondstenmateriaal is dit zeer speculatief en kan een jongere datering niet uitgesloten worden.

- *Welke informatie geeft de site over de ontstaansgeschiedenis van Kapellen?*

Door het gebrek aan archeologisch relevante sporen en er bijgevolg geen site aanwezig is, kan deze geen informatie geven over het ontstaan van Kapellen.

- *Verstrekt de site informatie op een breder, landschappelijk niveau?*

Door het gebrek aan archeologisch relevante sporen en er bij gevolg geen site aanwezig is, kan deze onderzoeksvraag niet beantwoord worden.

- *Welke zones kunnen als archeologisch waardevol beschouwd worden en dienen onderworpen te worden aan een archeologische vervolgoogruving?*

Wegens de afwezigheid van een archeologische sporensite en duidelijke vondstenconcentraties worden er geen zones afgebakend waar aan archeologisch onderzoek noodzakelijk is.

Algemeen kan worden samengevat dat het archeologisch vooronderzoek geen resultaten opleverde die een verder onderzoek verantwoorden. Er wordt daarom geen verder onderzoek aanbevolen en geen programma van maatregelen opgesteld.

2 Programma van maatregelen

Niet van toepassing